

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊  
လမ်းမီးခွန် ၊ ဘီးခွန် စသည့် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ  
အခွန်အခများ ဥပဒေ

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန် ၊ ရေခွန် ၊  
လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန် စသည့် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

### ဥပဒေ

(၂၀၁၃ ခုနှစ် ၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၁၀ ။ )

၁၃၇၄ ခုနှစ် ၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်  
( ၂၀၁၃ ခုနှစ် ၊ သြဂုတ် လ ၃၀ ရက် )

### နိဒါန်း

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

### အခန်း (၁)

#### အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊  
လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန် စသည့် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ ဥပဒေ ဟု  
ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း  
အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးကို ဆိုသည်။
- (ခ) အစိုးရ ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရကို ဆိုသည်။
- (ဂ) အစိုးရအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဃ) ကော်မတီ ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ၊  
အခန်း (၃)၊ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မ ၇ တို့အရ ဖွဲ့စည်းထားသော  
ကော်မတီကို ဆိုသည်။
- (င) တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်း  
ဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (စ) တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ် ဆိုသည်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်  
သာယာရေး နယ်နိမိတ်ကို ဆိုသည်။
- (ဆ) မြေ ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေ သို့မဟုတ်  
ယင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဆိုသည်။
- (ဇ) အဆောက်အအုံ ဆိုသည်မှာ မည်သည့်ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းဖြင့်မဆို  
ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းဆောက်လုပ်သည့် တိုက်၊ အိမ်၊ တဲ၊  
တစ်ဖက်ယပ်၊ အမိုးပါရှိသော အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏  
အစိတ်အပိုင်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အဆောက်အအုံနံရံ၊

မြေထိန်းနံရံ၊ အကာအရံ၊ ဝင်းတံခါး၊ ခြံစည်းရိုး၊ ဝင်းထရံ၊ ကဇာတ်ခုံ၊  
တိုင်၊ ကျားထောက်နှင့် အဆောက်အအုံ အကြမ်းထည်သည်လည်း  
ပါဝင်သည်။

- (စု) ပိုင်ရှင် ဆိုသည်မှာ မြေသို့မဟုတ် အဆောက်အအုံကို တရားဝင်  
ပိုင်ဆိုင်ပြီး ကိုယ်တိုင် နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းခများကို  
မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းထိန်းဖြင့် ဖြစ်စေ  
လက်ခံရယူသူကိုဆိုသည်။
- (ည) နေထိုင်သူ ဆိုသည်မှာ အဆောက်အအုံတွင် အမြဲဖြစ်စေ၊ ယာယီဖြစ်စေ  
နေထိုင်သူကို ဆိုသည်။
- (ဋ) အသုံးပြုသူ ဆိုသည်မှာ မြေ သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံကို အသုံးပြု  
နေသည့် ပိုင်ရှင်၊ ငှားရမ်းယူသူ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်ရရှိသူကို ဆိုသည်။
- (ဌ) နှစ်စဉ်တန်ဖိုး ဆိုသည်မှာ ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်မည့် မြေနှင့် အဆောက်  
အအုံကို မည်သည့် အသုံးအဆောင်ပရိဘောဂမျှ မပါဝင်ဘဲ ငှားရမ်းပါက  
တစ်နှစ်အတွက် ရရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော တန်ဖိုးငွေကို  
ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်မည့် မြေနှင့်  
အဆောက်အအုံ၏ တန်ဖိုးအပေါ် ကော်မတီက အခါအားလျော်စွာ  
သတ်မှတ်ပေးသည့် ရာခိုင်နှုန်းအရ ရရှိလာမည့် တန်ဖိုးငွေလည်း  
ပါဝင်သည်။
- (ဍ) စံငှားခ ဆိုသည်မှာ အခွန်စည်းကြပ် ကောက်ခံမည့်အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲ  
သော အဆောက်အအုံများ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် အဆောက်အအုံများအား  
တစ်နှစ်အတွက် ငှားရမ်းခရရှိနိုင်သော အဆောက်အအုံများ တစ်နှစ်  
ငှားရမ်းခကို ဆိုသည်။
- (ဎ) ပစ္စည်းခွန် ဆိုသည်မှာ မြေဖြစ်စေ၊ အဆောက်အအုံဖြစ်စေ၊ မြေနှင့်  
အဆောက်အအုံ ဖြစ်စေ ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်တန်ဖိုးအပေါ် သတ်မှတ်သော  
ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံသော အခွန်ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင်  
အထွေထွေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ ရေခွန်၊ သန့်ရှင်းရေးခွန်တို့ ပါဝင်သည်။
- (ဏ) အထွေထွေခွန် ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းများ၊ တံတားများ၊  
ရေမြောင်းများ၊ ဈေးများ၊ ပန်းခြံများ၊ အားကစားကွင်း စသည်များ  
တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဖောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့အတွက်  
ကုန်ကျစရိတ်များ ကာမိစေရန် စည်းကြပ်သည့် အခွန်ကိုဆိုသည်။
- (တ) မီးခွန် ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းများ၊ တံတားများ၊ ဈေးများ၊  
ပန်းခြံများ၊ အားကစားကွင်းများနှင့် စည်ပင်သာယာအဆောက်အအုံများတွင်

မီးထွန်းစရိတ် ကာမိစေရန် တစ်နှစ်စံငှားရမ်းခအပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်၍ စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် အခွန်ကို ဆိုသည်။

- (ထ) **ရေခွန်** ဆိုသည်မှာ ကော်မတီက ရေပေးဝေနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များ ကာမိစေရန် တစ်နှစ်စံငှားရမ်းခအပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်၍ စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် အခွန်ကို ဆိုသည်။
- (ဒ) **ရေဖုံးရေခ** ဆိုသည်မှာ ကော်မတီပိုင်ရေကို ရယူသုံးစွဲသူများထံမှ အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သော နှုန်းထားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရေမီတာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုတ်ပြတ်နှုန်းထားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ကောက်ခံသည့် အခကြေးငွေကို ဆိုသည်။
- (ဓ) **အမှိုက်နှင့်အညစ်အကြေးခွန်** ဆိုသည်မှာ အမှိုက်နှင့် အညစ်အကြေးများ စုပုံရွှေ့ပြောင်း စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် ရေစီးရေလာမြောင်းများ ရှင်းလင်းခြင်းတို့ အတွက် ဆောင်ရွက်ရသည့်စရိတ်များ ကာမိစေရန် တစ်နှစ်စံ ငှားရမ်းအပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်းအလိုက် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် အခွန်ကို ဆိုသည်။
- (န) **ဘီးခွန်** ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်များအပေါ် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း မောင်းနှင်သွားလာခြင်းအတွက် ကော်မတီက မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားအရ ကောက်ခံသည့် အခွန်ကို ဆိုသည်။
- (ပ) **မော်တော်ယာဉ်ညအိပ်ခွန်** ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်းကော်မတီပိုင် မြေ သို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပေါ်တွင် ညအိပ်ထားရှိသော မော်တော်ယာဉ်များအပေါ် ကော်မတီက မော်တော်ယာဉ် အမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ် ကောက်ခံသော အခကြေးငွေကို ဆိုသည်။
- (ဖ) **မော်တော်ယာဉ်ရပ်နားခ** ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း ကော်မတီပိုင် မြေ သို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပေါ်တွင် ရပ်နားထားခြင်းအတွက် ကော်မတီက မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ကောက်ခံသော အခကြေးငွေကိုဆိုသည်။
- (ဗ) **မြေခွန်** ဆိုသည်မှာ မြေ သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံတွင် အမြဲတမ်း ဖြစ်စေ၊ ယာယီဖြစ်စေ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူထံမှ မြေအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားအရ ကောက်ခံသည့် အခွန်ကို ဆိုသည်။

- (ဘ) ကော်လိတွော်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ အခွန်မပြေ ကျန်ငွေများကို အရ ကောက်ခံရန် ကော်မတီက လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းခြင်းခံရသူ တစ်ဦးဦးကို ဆိုသည်။
- (မ) ပစ္စည်းခွန်ခွဲပုံစာရင်း ဆိုသည်မှာ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရန်အတွက် နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ရာတွင် အဆိုပါ မြေနှင့် အဆောက်အအုံ အမျိုးအစားအလိုက် ကွင်းဆင်း၍ ကောက်ယူ ထားသော အခြေခံစာရင်းကို ခေါ်သည်။
- (ယ) ခိုင်ကြေး ဆိုသည်မှာ ကောက်ခံရရှိသောအခွန်အပေါ် ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံသူက ပြန်လည်ထုတ်ပေးသော အခငွေကို ဆိုသည်။

## အခန်း (၂) ရည်ရွယ်ချက်

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -
- (က) တိုင်းဒေသကြီးအနေနှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန်စသည့် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ အပြည့်အဝ ကောက်ခံရရှိစေရန်၊
  - (ခ) တိုင်းဒေသကြီး အကျိုးစီးပွားကို အထောက်အကူပြုသည့် လုပ်ငန်းများမှ အခွန်အခများ ရရှိစေရန်။

## အခန်း (၃) ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်း

- ၄။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အစိုးရဌာန ၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကပိုင် မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ရမည်။
- ၅။ ကော်မတီသည် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -
- (က) မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ်တွင် နှစ်စဉ်တန်ဖိုး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ထက်မပိုဘဲ အထွေထွေခွန် စည်းကြပ်နိုင်သည်။
  - (ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲသော မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်ကို စည်းကြပ်ရာတွင် တစ်နှစ်စံ ငှားရမ်းခ တန်ဖိုး၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းထက် မပိုစေဘဲ စည်းကြပ်ရမည်။
  - (ဂ) ပုဂ္ဂလိက အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်အပေါ် အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန် စည်းကြပ်ရာတွင် တစ်နှစ်စံ ငှားရမ်းခတန်ဖိုး၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် မပိုစေဘဲ စည်းကြပ်ရမည်။

(ဃ) မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် မီးခွန်၊ ရေခွန်၊ အမှိုက်နှင့် အညစ်အကြေးခွန်များ စည်းကြပ်ရာတွင် ယင်းတို့အတွက် အမှန်ကုန်ကျစရိတ် ကာမိစေရန် ချင့်ချိန်တွက်ချက်၍ စည်းကြပ်ရမည်။

၆။ ကော်မတီသည် အောက်ပါတို့အပေါ် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်နိုင်သည် -

- (က) နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ငှားရမ်းခရယူ၍ အငှားချထားသော လူနေအိမ်အခန်း၊ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ၊
- (ခ) နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် အခန်းခနှင့် ဝန်ဆောင်ခရယူလျက်ရှိသော ဟိုတယ်၊ မိုတယ်၊ ဧည့်ဂေဟာနှင့် တည်းခိုရိပ်သာများ၊
- (ဂ) ရာခိုင်နှုန်းပြည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများနှင့် သက်ဆိုင်သောမြေနှင့် အဆောက်အအုံများ။

၇။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အောက်ဖော်ပြပါ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ခြင်း မပြုရ -

- (က) ဘာသာရေးအတွက် အများပြည်သူ သီးသန့်အသုံးပြုသည့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ၊
- (ခ) ကော်မတီပိုင်မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ၊
- (ဂ) သင်္ချိုင်းမြေများ၊
- (ဃ) ဆေးရုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အဆောက်အအုံများ။

၈။ ကော်မတီသည် ထူးခြားသည့် အကြောင်းကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီးခြားအမိန့် ညွှန်ကြားချက် တစ်စုံတစ်ရာ ထုတ်ပြန်ထားခြင်းမရှိလျှင် အောက်ဖော်ပြပါ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများကို ဘာသာရေး အတွက် သီးသန့်သုံးစွဲသည့်မြေနှင့် အဆောက်အအုံဖြစ်သည်ဟု မမှတ်ယူရ -

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုခု လုပ်ကိုင်သည့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ၊
- (ခ) ငှားရမ်းခကို ဘာသာရေးအတွက် အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ ငှားရမ်းခရရှိသည့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ။

၉။ ကော်မတီသည် ပုဒ်မ ၈ တွင် အကျုံးဝင်သည့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံကို သီးခြားပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူ၍ ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရမည်။

၁၀။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း လမ်းမီးတိုင်များနှင့် ပေ ၁၀၀၀ အတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် မီးခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

၁၁။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အောက်ဖော်ပြပါ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် ရေခွန်စည်းကြပ်ရမည် -

- (က) သောက်သုံးရေနှင့် အိမ်သုံးရေများကို လုံလောက်စွာ ဖြန့်ဝေပေးမည်ဟု ကြေညာထားသော ဒေသအတွင်းရှိ မြေနှင့်အဆောက်အအုံများ၊
- (ခ) ကော်မတီ၏ ရေပေးဝေရေးစနစ်မှ ရေဆက်သွယ် ရယူအသုံးပြုနေသော မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ။

၁၂။ ပုဒ်မ ၁၁ ၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ စည်းကြပ်သော ရေခွန်သည် ပုဒ်မ ၁၁ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ စည်းကြပ်သော ရေခွန်ထက် လျော့နည်းစေရမည်။

၁၃။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီး နယ်နိမိတ်အတွင်း အောက်ဖော်ပြပါ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများအပေါ် အမှိုက်နှင့် အညစ်ကြေးခွန် စည်းကြပ်ရမည် -

- (က) ကော်မတီက တာဝန်ယူ၍ အမှိုက်နှင့် အညစ်အကြေးများ သိမ်းဆည်း ပေးမည်ဟု ကြေညာထားသော ဒေသအတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ၊
- (ခ) ကော်မတီ၏ မိလ္လာပြန်စနစ်ရှိသည့် နေရာဒေသရှိ မိလ္လာပြန်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသော ရေမြောင်းနေရာဒေသအတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ။

၁၄။ ပုဒ်မ ၁၃ ၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ စည်းကြပ်သော အမှိုက်နှင့်အညစ်ကြေးခွန်သည် ပုဒ်မ ၁၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ စည်းကြပ်သော အမှိုက်နှင့် အညစ်ကြေးခွန်ထက် လျော့နည်းစေရမည်။

၁၅။ မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် ကော်မတီကသတ်မှတ်ထားသော ပစ္စည်းခွန်ကို ပူးပေါင်း၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ ပေးဆောင်နိုင်သည်။

၁၆။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း မြေ၊ အဆောက်အအုံကို ပိုင်ရှင်က အခကြေးငွေရယူပြီး ငှားရမ်းထားလျှင် ယင်းမြေ၊ အဆောက်အအုံအပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရာ၌ ငှားရမ်းခ ရရှိငွေ စုစုပေါင်း၏ သတ်မှတ်သော ရာခိုင်နှုန်းကို နှစ်စဉ်တန်ဖိုးတွင် ထပ်မံထည့်သွင်း သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၇။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း မြေ ၊ အဆောက်အအုံကို အသုံးပြုသူက အခကြေးငွေရယူပြီး ထပ်ဆင့်ငှားရမ်းထားလျှင် ယင်းမြေ၊ အဆောက်အအုံအပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရာ၌ ငှားရမ်းခရရှိငွေကို အခြေပြု၍ တိုးမြှင့်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

၁၈။ ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ထားသော မြေ၊ အဆောက်အအုံတွင် အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၃၀ တစ်ဆက်တည်း မည်သူမျှ နေထိုင်အသုံးပြုခြင်းမရှိဘဲ လစ်လပ်နေလျှင်ဖြစ်စေ ၊ ငှားရမ်းခ မရရှိလျှင်ဖြစ်စေ ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် ၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ်က အကြောင်းကြားလာသောအခါ ကော်မတီသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ယင်းကာလအတွင်း ပေးဆောင်ရန်ရှိသော အထွေထွေခွန် ထက်ဝက်နှင့် ရေခွန်၊ အမှိုက်နှင့် အညစ်ကြေးခွန်များကို ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ပေးရန်ရှိသည့် အခွန်ငွေအားလုံးကို တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း သို့မဟုတ် အရစ်ကျ ပေးသွင်းပြီးနောက် ပိုင်ရှင်က ဤနည်းဥပဒေအရ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိသော ငွေကို ပြန်လည်ထုတ်ပေးရန် ၆ လ အတွင်း လျှောက်ထားလာလျှင် ပြန်လည်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၁၉။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အစိုးရဌာန သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံတွင် လူနေထိုင်အသုံးပြုရန် အခကြေးငွေ ရယူပြီး ငှားရမ်းထားလျှင် ယင်းမြေ၊ အဆောက်အအုံအပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရာ၌ လက်ရှိနေထိုင်သူကိုဖြစ်စေ၊ အသုံးပြုသူကိုဖြစ်စေ ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

၂၀။ ကော်မတီသည် အစိုးရဌာန သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်ရာ၌ သင့်လျော်သလို နှစ်စဉ်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

၂၁။ ကော်မတီသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် အပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းတစ်မျိုးမျိုးအပေါ်၌လည်းကောင်း၊ စည်းကြပ်သော ပစ္စည်းခွန် အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

## အခန်း (၄) ပစ္စည်းခွန် ခွဲပုံစာရင်းပြုစုခြင်း ၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း

၂၂။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ အပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းစနစ်များနှင့်အညီ နှစ်စဉ်တန်ဖိုးကို သတ်မှတ်ရမည်။ အဆိုပါမြေနှင့် အဆောက်အအုံများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလို့ငှာ စက်ယန္တရား သို့မဟုတ် စက်မှုကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားပါက ယင်းတို့ကို နှစ်စဉ် တန်ဖိုး သတ်မှတ်ရာ၌ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရမည်။

၂၃။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ အပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် သင့်လျော်မည့်စနစ်ဖြင့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံ အမှတ်ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၂၄။ မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင် ၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြု သူသည် ကော်မတီက သတ်မှတ်ပေးသည့် မြေနှင့် အဆောက်အအုံ အမှတ်ကို သတ်မှတ်သည့် အရွယ်အစားအတိုင်း ရေးသားချိတ်ဆွဲထားရမည်။

၂၅။ မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြု သူသည် နှစ်စဉ် တန်ဖိုးသတ်မှတ်ရန် အလို့ငှာ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ၍ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ကော်မတီသို့ တင်ပြရမည် -

(က) မြေ၊ အဆောက်အအုံ သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူ၏ အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာ၊

- (ခ) မြေ၊ အဆောက်အအုံ၏ အကျယ်အဝန်း အတိုင်းအတာ၊ အမျိုးအစား ခန့်မှန်းခြေ ကာလတန်ဖိုးနှင့် အမှန်ရရှိသော ငှားရမ်းခ၊
- (ဂ) မြေ၊ အဆောက်အအုံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ စက်ယန္တရား သို့မဟုတ် စက်မှုကိရိယာ တပ်ဆင်ထားလျှင် ယင်းစက်ယန္တရား သို့မဟုတ် စက်ကိရိယာများ၏ ခန့်မှန်းခြေ ကာလတန်ဖိုး၊ ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး၊ လည်ပတ်သုံးစွဲမှု၊ ရငွေသုံးငွေ ဆိုင်ရာ ငွေစာရင်းဇယားများ။

၂၆။ မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် ပုဒ်မ ၂၅ တွင် ဖော်ပြသည့် အချက်အလက်များကို မပျက်မကွက် မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြရန် တာဝန်ရှိသည်။

၂၇။ ကော်မတီသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူက ပုဒ်မ ၂၅ တွင် ဖော်ပြသည့် အချက်အလက်များကို မမှန်မကန် ဖော်ပြထားကြောင်း စိစစ်တွေ့ ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အချက်အလက်များကို တင်ပြရန် ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင့်လျော်သည့် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၂၈။ ကော်မတီသည် မြေ ၊ အဆောက်အအုံပိုင်ရှင်က အခကြေးငွေရယူပြီး ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးကို ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အများကိုဖြစ်စေ ၊ ငှားရမ်းထားလျှင် အဆိုပါမြေ ၊ အဆောက်အအုံအပေါ် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ရာ၌ ပစ္စည်းတစ်ခုတည်းအနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ သီးခြားနေထိုင်သူ တစ်ဦးချင်း၏ သီးခြားပစ္စည်း အနေဖြင့်လည်းကောင်း သတ်မှတ်၍ ပစ္စည်းခွန်ကို သီးခြားစည်းကြပ်နိုင်သည်။

၂၉။ ကော်မတီသည် ပစ္စည်းခွန် ခွဲပုံစာရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပစ္စည်းခွန်ခွဲပုံစာရင်း ပြုစုထားရှိရမည်။
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပြုစုထားသော ပစ္စည်းခွန်ခွဲပုံစာရင်းကို မည်သူမဆို လာရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သည်ဟု ကြေညာရမည်။
- (ဂ) ပစ္စည်းအရပ်ရပ်အတွက် နှစ်စဉ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မကျေနပ်လျှင် ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း မည်သူမဆို စာဖြင့် တင်ပြကန့်ကွက်နိုင်သည်ဟု ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြရမည်။
- (ဃ) ယခင်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပြုစုထားသော ပစ္စည်းခွန်ခွဲပုံစာရင်းကို အခြေခံ၍ လာမည့်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်အသုံးပြုနိုင်သည်။

၃၀။ ကော်မတီသည် နှစ်စဉ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လွှာကို အောက်ပါ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ပုဒ်မ ၂၉ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ တင်သွင်းလာသော ကန့်ကွက်လွှာကို သတ်မှတ်ချက်နှင့် အညီ ကြားနာစစ်ဆေးရမည်။
- (ခ) ကန့်ကွက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးပြီးသည့်အခါ နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။
- (ဂ) ချမှတ်သည့်အမိန့်အတိုင်း ပစ္စည်းခွန် ခွဲပုံစာရင်းတွင် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ရမည်။

၃၁။ ကော်မတီသည် နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိမ်လည်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လွဲမှား စည်းကြပ်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ၊ ပစ္စည်းခွန် တိုးမြှင့်စည်းကြပ်ရန် လိုအပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ နှစ်စဉ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြောင်းကြား၍ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

၃၂။ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကော်မတီက ပုဒ်မ ၃၁ အရ နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းကို ပြင်ဆင်လျှင် အကြောင်းကြားစာတွင် သတ်မှတ်ထားသော နေ့ရက်အတွင်း ကော်မတီသို့ စာဖြင့် ကန့်ကွက်လွှာ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

၃၃။ ကော်မတီသည် ကန့်ကွက်လွှာအရ ကန့်ကွက်သူအား ကြားနာစစ်ဆေးပြီး နှစ်စဉ် တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းကို ပြင်ဆင်အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

၃၄။ ကော်မတီသည် ပစ္စည်းခွန် ခွဲပုံစာရင်း အတည်ပြုပြီးနောက် အသစ်ဆောက်လုပ် ပြီးစီးသည့် အဆောက်အအုံအပေါ် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ရန် နောက်ဆက်တွဲ ပစ္စည်းခွန် ခွဲပုံစာရင်း၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြပြီး ယင်းအဆောက်အအုံတွင် အမှန်နေထိုင်သည့် နေ့ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့်နေ့မှ အစပြု၍ ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရမည်။

၃၅။ ပုဒ်မ ၂၇ ၊ ပုဒ်မ ၃၀ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) နှင့် ပုဒ်မ ၃၃ တို့အရ နှစ်စဉ်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကော်မတီက ယင်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန် လွှဲအပ်ထားသော ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်က ချမှတ်သည့် အမိန့်အပေါ် မကျေနပ်ပါက ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်း ခံရသူသည် -

- (က) ကော်မတီသို့ အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) အယူခံလွှာကို ပစ္စည်းခွန်ထမ်းဆောင်ရန် အကြောင်းကြားစာ လက်ခံ ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တင်သွင်းရမည်။
- (ဂ) စည်းကြပ်ခြင်းခံသော ပစ္စည်းခွန်ကို ပေးဆောင်ပြီးမှသာ အယူခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃၆။ ပုဒ်မ ၃၅ အရ အယူခံအမှုတွင် ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်စေရမည်။

၃၇။ ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ခြင်းခံရသူသည် အယူခံအမှုတွင် အနိုင်ရရှိပါက ပေးသွင်း ထားသည့် ပစ္စည်းခွန်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အညီ ပြန်လည်တောင်းခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃၈။ ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ထားသော မြေ ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင် ၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် ပုဒ်မ ၂၅ အရ လိုအပ်သော အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို စာဖြင့် တင်ပြပြီးသည့်နောက် ငှားရမ်းခပြောင်းလဲလျှင် ယင်းကဲ့သို့ ငှားရမ်းခပြောင်းလဲသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ကော်မတီသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြား ရမည်။

၃၉။ မြေ ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင် ၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် ငှားရမ်းခ ပြောင်းလဲခြင်းကို ပုဒ်မ ၃၈ အရ ကော်မတီသို့စာဖြင့် အကြောင်းကြားရန် ပျက်ကွက်လျှင် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်မှုအပေါ် ကန့်ကွက်ပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

၄၀။ ကော်မတီသည် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ရန် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းရန် လိုအပ်ပါက ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူအား ကော်မတီသို့ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်စေ လာရောက်ရန် အကြောင်းကြားနိုင်သည်။

၄၁။ မြေ ၊ အဆောက်အအုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ရှင် ၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် ပုဒ်မ ၄၀ အရ အကြောင်းကြားစာရရှိလျှင် ကော်မတီသို့ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်စေ မပျက်မကွက် သွားရောက်ရန်နှင့် မေးမြန်းချက်ကို မှန်ကန်စွာ ဖြေဆိုရန် တာဝန်ရှိသည်။

### အခန်း (၅) ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ခြင်းနှင့် ပြန်အမ်းခြင်း

၄၂။ ပိုင်ရှင်သည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေ၊ အဆောက်အအုံတွင် မည်သူမျှ နေထိုင် အသုံးပြုခြင်းမရှိဘဲ အနည်းဆုံးရက်ပေါင်း ၃၀ တစ်ဆက်တည်း လစ်လပ်နေလျှင် ဖြစ်စေ၊ ငှားရမ်းခ မရရှိလျှင်ဖြစ်စေ ကော်မတီသို့ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အကြောင်းကြားပါက ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အကြောင်းကြားရန် ပျက်ကွက်ပါက မည်သည့် ပစ္စည်းခွန်ကိုမျှ လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

၄၃။ ပိုင်ရှင်သည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ လစ်လပ်နေသော မြေ၊ အဆောက်အအုံကို ပြန်လည် အသုံးပြုလျှင်ဖြစ်စေ၊ ငှားရမ်းခ ရရှိလျှင်ဖြစ်စေ အသုံးပြုသည့်နေ့ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းသည့် နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ကော်မတီသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အကြောင်းကြားရန် ပျက်ကွက်ပါက မည်သည့် ပစ္စည်းခွန်ကိုမျှ လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် မရှိသည့်အပြင် ယခင်ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်သည့် ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ငွေနှင့် ပြန်အမ်းငွေတို့ကိုလည်း ပြန်လည်ပေးသွင်းရမည်။

၄၄။ ကော်မတီသည် ပိုင်ရှင်က အဆောက်အအုံ တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အစိတ်အပိုင်း ကိုဖြစ်စေ ပျက်စီးခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းကြောင့် ပစ္စည်းခွန်ကို လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် လျှောက်ထားလာလျှင် သင့်လျော်သည့် ပစ္စည်းခွန်ကို လျှော့ပေါ့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၄၅။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုသော စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူသည် -

(က) လုပ်ငန်းသဘာဝအလျောက် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံပိတ်ထားရသည့် အချိန် ကာလအတွက် ပစ္စည်းခွန် လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံ ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

(ခ) လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် လုံးဝပတ်သက်ခြင်းမရှိဘဲ စက်ရုံ ၊ အလုပ်ရုံ ပိတ်ထားရလျှင် အဆိုပါ ပိတ်ရက်များအတွက် ဤနည်းဥပဒေများပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၄၆။ ပိုင်ရှင်သည် မြေ ၊ အဆောက်အအုံကို တစ်ခါတစ်ရံသာ အသုံးပြုသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် မရှိရ။

၄၇။ မြေ ၊ အဆောက်အအုံပိုင်ရှင်သည် -

(က) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ၊ ပုဒ်မ ၄၅ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ပစ္စည်းခွန် လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် ၆ လအတွင်း တောင်းခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(ခ) မီးလောင်၍ဖြစ်စေ ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ၊ အဆောက်အအုံ လုံးဝပျက်စီးသွားလျှင် သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းသွားလျှင် ပစ္စည်းခွန် လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် ၁ နှစ်အတွင်း တောင်းခံ ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရဖြစ်စေ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရဖြစ်စေ ၊ တောင်းခံရာတွင် သတ်မှတ်သည့်ကာလ အတွင်း တောင်းခံရန် ပျက်ကွက်ပါက ပစ္စည်းခွန် လျှော့ပေါ့ရန် သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းရန် တောင်းခံပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

၄၈။ ကော်မတီသည် ဤဥပဒေအရ ပစ္စည်းခွန်လျှော့ပေါ့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်အမ်းခြင်း တွက်ချက်ရာ၌ ၁၀ ရက်ထက် နည်းသောရက်များကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်း မပြုရ။

**အခန်း (၆)**  
**ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံခြင်း**

၄၉။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ကောက်ခံရန်အတွက် နယ်မြေအတန်းအစား ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ ပိုင်းခြားထားသော နယ်မြေအတန်းအစားလိုက် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပိုင်းခြားထားသော နယ်မြေအတန်းအစားကို အခါအားလျော်စွာ ပြင်ဆင်သတ်မှတ် နိုင်သည်။

၅၀။ ပစ္စည်းခွန်ကို တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ်ကောက်ခံခြင်းပြုလုပ်ရမည်။ ယင်းသို့ ကောက်ခံရန် အခွန်ခွဲပုံစာရင်းကို အဖွဲ့ကပြုစုပြီး အမှုဆောင်အရာရှိက တာဝန်ပေးအပ်သူမှ အတည်ပြု လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

၅၁။ ကော်မတီသည် -

- (က) ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံရန် သင့်လျော်သည့် ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း အား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (ခ) ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်းအား ၁ နှစ်အတွက် ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံပေးသွင်းသည့် ငွေအပေါ်တွင် ကော်မတီက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားဖြင့် ခိုင်ကြေး ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၅၂။ ကော်မတီသည် ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံရာ၌ ပြေစာတွင်ဖော်ပြသည့် ကျသင့်ငွေကို တိကျစွာ ကောက်ခံ၍ ပြေစာကို သက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်းခံရသူအား ချက်ချင်းပေးရန်နှင့် အမှန်တကယ် ပေးဆောင်ပြီးသော ပစ္စည်းခွန်ကို ထပ်မံကောက်ခံမှုများ မပြုလုပ်ရန် ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၃။ ကော်မတီသည် တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်များ အတွက် မော်တော်ယာဉ် အမျိုးအစားအလိုက် ကောက်ခံမည် ဘီးခွန်၊ မော်တော်ယာဉ် ညအိပ်ခွန်နှင့် မော်တော်ယာဉ် ရပ်နားခများကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စည်းကြပ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ ယင်းသို့ စည်းကြပ်သော ပစ္စည်းများကို ကောက်ခံရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၅၄။ မည်သူမဆို မိမိပိုင်သော သို့မဟုတ် မိမိလက်ဝယ်ရှိသော မော်တော်ယာဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားသော ဘီးခွန် ၊ မော်တော်ယာဉ် ညအိပ်ခွန်နှင့် မော်တော်ယာဉ် ရပ်နားခများကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

၅၅။ မော်တော်ယာဉ်အတွက် ဘီးခွန် ၊ မော်တော်ယာဉ် ညအိပ်ခွန်နှင့် မော်တော်ယာဉ် ရပ်နားခ ပေးဆောင်ရန် သတ်မှတ်သည့် သက်တမ်းကာလသည် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းနှင့် အညီ ဖြစ်သည်။

## အခန်း (၇) တားမြစ်ချက်များ

၅၆။ မည်သူမျှ ကော်မတီခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရ။

၅၇။ မည်သူမျှ ကော်မတီက ခွင့်ပြုထားသည့် အဆောက်အအုံပုံစံနှင့် ကွဲလွဲခြားနား သည့် အဆောက်အအုံကို ဆောက်လုပ်ခြင်းမပြုရ။

၅၈။ မည်သူမျှ ဆောက်လုပ်ပြီးသော အဆောက်အအုံဖြစ်စေ၊ ယင်းအဆောက် အအုံ၏ အစိတ်အပိုင်းတွင်ဖြစ်စေ ကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း မပြုရ။

၅၉။ မည်သူမျှ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပေါ်တွင် စမုတ်ဆောင်၊ လသာဆောင်၊ ဆင်ဝင်၊ နေကာ၊ တံစက်မြိတ်၊ လှေကားထစ်၊ အုတ်ခုံ၊ အုတ်မြစ်၊ ဆင်ခြေလျှော၊ ဓာတ်ဆီဆိုင်၊ ဓာတ်ဆီပန်း၊ မိလ္လာကန်၊ လူကူးခုံးကျော်တံတား၊ ယာယီမဏ္ဍပ် သို့မဟုတ် အခြား အဆောက်အအုံကို ကော်မတီခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုရ။

၆၀။ မည်သူမျှ တရားမဝင် ရေဆက်သွယ်ခြင်းမပြုရ။

၆၁။ မည်သူမျှ ကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရ-

- (က) ကော်မတီပိုင် ရေပိုက်ကိုဖောက်ခြင်း၊ ရေပိုက်ကိုဖောက်၍ မိမိနေအိမ် တွင်းသို့ ရေကို ဆက်သွယ်ရယူခြင်း၊
- (ခ) ကော်မတီက ခွင့်ပြုထားသော ရေသွယ်ပိုက်မှ ဆင့်ပွားပိုက်ဆက်ဖြင့် တပ်ဆင် ဆက်သွယ်ခြင်း၊
- (ဂ) ကော်မတီက ခွင့်ပြုထားသော ရေသွယ်ပိုက်မှ ရေကိုပိုမိုရရှိစေရန် လျှပ်စစ် သို့မဟုတ် စွမ်းအင် တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ ၊ လက်နှိပ်တုံကင် အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ ရေကို ရယူသုံးစွဲခြင်း၊
- (ဃ) ကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် တပ်ဆင်ထားသော ရေမီတာကို တရားမဝင် ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း ၊ ဖြုတ်သိမ်းခြင်း ၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် တပ်ဆင်ထားသော ရေမီတာကို အသုံးမပြုဘဲ ရေဆက်သွယ်ခြင်း၊

၆၂။ မည်သူမျှ ကော်မတီ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း ယာဉ်ရပ်နားစခန်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဘီးခွန် ၊ မော်တော်ယာဉ် ညအိပ်ခွန် ၊ မော်တော်ယာဉ်

ရပ်နားခ ၊ မော်တော်ယာဉ် စောင့်ရှောက်ခ ကောက်ခံခြင်း မပြုရ။

၆၃။ မည်သူမျှ ကော်မတီ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ကော်မတီက သတ်မှတ်သည့်လမ်းတွင် မောင်းနှင်ခွင့် မပြုသော မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားကိုဖြစ်စေ ၊ ခွင့်ပြုသည့် ဝန်ပို့ထက်ပိုသော မော်တော်ယာဉ်ကိုဖြစ်စေ မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ။

၆၄။ မည်သူမဆို မိမိပိုင်သော သို့မဟုတ် မိမိလက်ဝယ်ရှိသော မော်တော်ယာဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားသော ဘီးခွန် ၊ မော်တော်ယာဉ်ညအိပ်ခွန်နှင့် မော်တော်ယာဉ် ရပ်နားခများကို ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိရ။

၆၅။ မည်သူမျှ ကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်အတွင်း လမ်းမီးတိုင်များနှင့် ပေ ၁၀၀၀ အတွင်းရှိ မြေနှင့် အဆောက်အအုံများပေါ်တွင် မီးခွန် မဆောင်ဘဲ အသုံးပြုခြင်း မပြုရ။

### အခန်း (၈) ပြစ်ဒဏ်များ

၆၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၅၆၊ ပုဒ်မ ၅၇၊ ပုဒ်မ ၅၈၊ ပုဒ်မ ၅၉၊ ပုဒ်မ ၆၀၊ ပုဒ်မ ၆၁၊ ပုဒ်မ ၆၂၊ ပုဒ်မ ၆၃၊ ပုဒ်မ ၆၄၊ ပုဒ်မ ၆၅ တို့ အရ တားမြစ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူအား ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ကျပ် နှစ်သောင်းမှ အများဆုံး ကျပ် တစ်သိန်းအထိ ချမှတ်ခြင်း ခံရမည်။

### အခန်း (၉) အထွေထွေ

၆၇။ ကော်မတီသည် သတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ပစ္စည်းခွန် ကြွေးကျန်များကို မြေခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ကောက်ခံရမည်။ ကောက်ခံ၍ မရရှိပါက တည်ဆဲဥပဒေများအရ ကော်လီထွော် အရာရှိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၈။ ကော်မတီသည် ဤဥပဒေများအရ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ ကို မိမိလက်အောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား လွှဲအပ် ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၆၉။ ဤဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) အစိုးရအဖွဲ့သည် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည် လိုအပ်သော အမိန့်ကြော်ငြာ စာများ၊ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်  
လက်မှတ် ရေးထိုး သည်။

(ပုံ) သာအေး  
ဝန်ကြီးချုပ်  
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့